

מי אנחנו?

המרכז למחקרי סביבה וקיימות באוניברסיטה הפתוחה מבצע מחקרים בינתחומיים וחדשניים בתחומי הסביבה והקיימות. המרכז הוקם בשנת 2023 במענה למשבר האקולוגי והאקלימי העכשווי, מתוך מטרה לקדם מחקרים יישומיים ובעלי תרומה ממשית לקידום מדיניות סביבה איכותית ומוכוונת מדיניות בישראל. בשלב ההקמה, הפעילות המחקרית של המרכז מתמקדת במענה לאתגרי איכות הסביבה והערכות לשינוי אקלים של גורמי השלטון המקומי בישראל.

האתגר

כיעדי הפיתוח בר קיימא של האו"ם (SDGs). גישת ה"מעבר לקיימות" (sustainability transformations) מניחה את הבסיס לפיתוח מגוון כלים בהם ערים יכולות לעשות שימוש על מנת לממש את הפוטנציאל שלהן להעמיד פתרונות לבעיות הסביבה הדחופות. כדי לעצב מדיניות של קיימות עירונית ערים יצטרכו לרתום את העוצמה הטמונה בטכנולוגיות חדשות וביכולת הדמיון האנושית. הן ידרשו למשך השקעות והון גלובאליים ולטפל באתגרי המשילות הסביבתית על סמך ידע מדעי מהימן.

ישראל היא אחת המדינות העירוניות בעולם הממשיכה לעבור תהליכי עיור מואצים. עד שנת 2065 ישראל צפויה להכפיל את אוכלוסייתה ולהגיע לאוכלוסייה של כ-20 מיליון נפש. למעלה מ-95% מהישראלים יגורו בערים, חלקן חדשות. הרוב יאכלסו הרחבות לערים קיימות או יגורו בלב ערים שעוברות התחדשות עירונית. בשל שינויי האקלים ולחצי העיור המואץ, ניהול שטחים פתוחים, שימוש במשאבים, חוסן אקלימי של תשתיות, אספקת שירותים ציבוריים ופרטיים ושמירה על איכות החיים בעיר, הפכו להיות האתגרים הדחופים ביותר שעל המדינה להתמודד עמם בטווח הבינוני והארוך. היבטים שונים אלה של פיתוח בר קיימא, הם בעלי חשיבות מכרעת עבור הדורות הבאים ועל כן הם מוגדרים

המרכז יהיה שחקן מפתח וחממה ליוזמות מדעיות ומחקריות שיקדמו קבלת החלטות ויתמכו במעבר לקיימות עירונית בישראל. בכך נתמוך בקבלת החלטות עירוניות מבוססות מדע אמפירי. חוקרי המרכז כיחידים וכארגון שואפים לפתח מחקרים בין-תחומיים, המתמודדים עם סוגיות ליבה של המדיניות הסביבתית בישראל ומסוגלים לתת מענה כולל ורב מימדי לבעיות הסביבה המורכבות ביותר. המחקרים שאנו מבצעים יניחו תשתית לקידום תהליכי מעבר לקיימות, מיתון סיכונים אקלים, קידום צדק סביבתי ושיתופיות בין רשויות מקומיות, ממשל ארצי וחברה אזרחית. המרכז יתרום לפיתוח ממשקי שיח ולהנגשת מידע וידע עדכניים עבור מקבלי החלטות.

איך אנו פועלים

מרכז המחקר פועל במסגרת האוניברסיטה הפתוחה, ומאגד בתוכו חוקרים בכירים, עמיתי מחקר, חוקרים נלווים, תלמידי מחקר ועוזרים. בהתאם לייעוד של המרכז, בוועדת ההיגוי שלו שותפים חוקרים ממגוון רחב של דיסציפלינות (מדעי הנתונים, מדעי הטבע והחיים, מדעי כדור הארץ, סוציולוגיה, גאוגרפיה, משפטים ומדיניות ציבורית). לצד זאת, אנו מקדמים שיתופי פעולה עם רשויות מקומיות, גופי ממשל מרכזי, עמותות וארגונים עסקיים שיש להם זיקה לסביבה במישור המקומי. אנו מעבירים ידע מדעי למקבלי החלטות באמצעות סדרת מסמכי סקירה, ניירות מדיניות ומחקרים מדעיים חדשניים. כל מחקרי המרכז מונגשים למקבלי החלטות בעברית ומוצגים בשולחנות עגולים לבעלי העניין הרלוונטיים.